

Božič s Slovenskim oktetom

Po letu 1966, ko je takratni sestav Slovenskega okteta izdal sploh prvo ploščo slovenskih božičnih pesmi – v zapovedanem molku cerkvenih pesmi je bila to dolga desetletja najbolj poslušana plošča –, je v letošnjem adventu v samozaložbi Slovenskega okteta in pod medijskim pokroviteljstvom založbe Družina izšla zgoščenka Božič s Slovenskim oktetom. Iz zakladnice božičnih pesmi je Jože Vidic izbral petnajst skladb, ki, kot pravi, »predstavljajo tradicijo slovenskih božičnih pesmi v naših cerkvah od 19. stoletja naprej«. Šest pesmi na novi zgoščenki je v »obleki«, kot jih je za orgle in moški zbor Matija Tomc priredil že za prvo ploščo, druge sta priredila Janez Močnik in Jože Vidic. Kako doživljajo izdajo svoje pete plošče in v kakšnem času v njihovem življenju je zgoščenka posneta, smo vprašali vseh osem članov sestava.

»BOGU HVALA ZA VZTRAJNOST«

Jože Vidic, umetniški vodja Slovenskega okteta, baritonist, operni solist v SNG Opera in balet Ljubljana

Odkar smo skupaj v tem sestavu, smo iz leta v leto prelagali snemanje božične plošče. V začetku letošnjega leta pa smo sklenili, da je dovolj odlašanja in si zastavili cilj, da želimo imeti zgoščenko v rokah pred koncem leta. K snemanju v cerkvi v Sodražici smo povabili organista Toneta Potočnika, saj smo želeli, da nam zgoščenka prinese razpoloženje božiča v naših cerkvah, ko zadonijo orgle in v pesmih zaživi lepota in toplina naših napevov. Repertoar božičnih pesmi, ki jih Slovenski oktet izvaja na koncertih, je sicer vsaj dvakrat obsežnejši, za zgoščenko pa smo izbrali petnajst najlepših skladb po našem okusu. V mojem osebnem življenju je nova zgoščenka nekakšna krona izjemno naporega leta na poklicnem področju, ko so bili trenutki na meji zmogljivega: ob dveh glavnih vlogah v slovenskih operah, Ljubezen kapital in Črne maske, smo s Slovenskim oktetom študirali in izvajali zelo zahtevne koncertne programe, ob koncu leta pa posneli preprosto, a hkrati zahtevno ploščo, ki je sad dolgoletnega skupinskega dela. Ko jo držim v rokah, lahko rečem le: »Bogu hvala za vztrajnost!« Koliko truda in časa je bilo vloženo v projekt, vedo le moji najbližji in družina. Čeprav Slovenski oktet ljudje najbolj poznajo po ljudskih in narodnih, domoljubnih pesmih, bo morda za marsikoga presenetljivo, da na skoraj polovici naših koncertov nastopamo s sakralnim programom. Božična zgoščenka je sicer zaenkrat edina s sakralno vsebino, upam pa, da bo kmalu dobila sestrico. Božične in nasploh sakralne pesmi so v oktetu domače in redno živijo v našem koncertnem programu. Naj pojemo posvetno ali sakralno glasbo, Slovenski oktet s pesmijo oznanja veselo novico.

»PLOŠČA SPRAVE«

Vladimir Čadež, tenorist, učitelj petja in fagota na glasbeni šoli v Novi Gorici

V ponos mi je, da sem s Slovenskim oktetom doživel izdajo božične zgoščenke. Z njim sem povezan dobesedno od rojstva, moj oče se je sestavu pridružil leta 1966, ko sem se rodil, in takratni sestav je v tistem letu izdal sploh prvo ploščo slovenskih božičnih pesmi. Vemo, v kakšnem času smo takrat živeli, in prav zato je zame naša zgoščenka »plošča sprave« – namreč če se bo zgoščenka v naših katoliških družinah prijela in obdržala tako močno, kot so jo morali v prejšnjih časih skrivati, je naš namen dosežen. Izid božične zgoščenke je zame velik dogodek tudi zato, ker sem »božični otrok«, rojen sem 24. decembra ob 23.59. Z božičnimi pesmimi sem zrasel, prepevali smo jih doma, na koro, še vedno jih prepevamo. Mislim, da je Jože za zgoščenko naredil najboljši izbor. Čas, ko smo zgoščenko snemali in v katerem je izšla, pa je pri meni zaznamovala bolečina po miru – nemiri v

naših krajih me ganejo, želim si miru in upam, da bo Odrješnik tudi po naših pesmih prinesel mir v okolico in v naša srca.

»ČAROBNOST BOŽIČA«

Marjan Trček, tenorist, profesor petja na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana

Zgoščenko smo posneli z željo zapisati na nosilec zvoka to, kar že vsa leta počnemo na naših koncertih: ujeti čarobnost božičnega razpoloženja. Božične pesmi imajo poseben čar, saj se z besedili in glasbo dotikajo najosnovnejših bivanjskih občutkov: novo rojstvo, novo življenje, upanje.

Ko so mi leta 2001 podelili naslov častnega člana Slovenskega okteta – v oktetu sem pel že med letoma 1992 in 1996 –, sem mislil, da je zgodba končana. Potem pa je leta 2010 prišel »klic na pomoč«, ko je sestav – tik pred turnejo po Argentini – zapustil eden od pevcev. Pravijo, da so najbolj trajne tiste stvari, ki so narejene kotčasne. Sedaj teče že tretje leto, kar prepevamo skupaj. V prejšnjem sestavu sem bil najmlajši, sedaj sem najstarejši, v prejšnjem smo bili dobri pevski prijatelji, sedaj je pevsko prijateljstvo preraslo v novo kvaliteto in prijateljstvo tudi v vsakdanjem življenju. Vedno bolj spoznavamo, kako pomembni so dobri notranji odnosi v skupini, saj se njihov odsev pozna tudi na koncertnem odru. In sedaj sem edini »redni častni« član (nasmeh).

Združevanje pedagoškega poklica in petja v oktetu je zahtevno in včasih naporno. To zmorem le ob podpori družine, skrbne žene in prirodnih hčerk. In če bi izbiral samo eno pesem z zgoščenke, ki bi jo Slovenski oktet zapel Novo-rojenemu? Sattnerjevo Noč božična!

»SPOROČILNA MOČ«

Rajko Meserko, tenorist, koordinator umetniškega programa SNG Opera in balet v Ljubljani

Božič in božične pesmi so prav gotovo poseben čas v letu, v katerem pride prav posebno do izraza pričakovanje novega življenja. Ta čas je (bil) za mene in mojo družino čas skupnega druženja. Tu predvsem mislim na večer pred božičnim dnevom, ko smo si vedno vzeli čas za skupni obisk otroške božičnice in za tem večerjo v krogu družine. Vsi drugi dnevi pa so (bili) povezani z nastopi Slovenskega okteta in s tem preživljanje tega prazničnega časa. Letošnjemu predprazničnemu času Slovenskemu oktetu daje dodaten čar izdaja nove zgoščenke, zame in moje otroke pa je to praznično obdobje čas, ko se po devetih mesecih od smrti žene soočamo s prazniki brez žene in matere – z obdobjem, kateremu je žena vedno darjala poseben pečat. Če ji je le uspelo, se je z veseljem udeležila kakega oktetovega koncerta v tem času. Zato verjamem, da se veseli tudi te naše nove zgoščenke. In če bi me vprašali, za katero pesem bi se odločila, bi prav gotovo izbrala Sveto noč. Ta pesem ima

Fotografije: Janez Kotar

neizmerno sporočilno moč in se vedno dotakne človekove duše.

»NAŠE BISTVO«

Janez Triler, tenorist, učitelj glasbenega pouka na osnovni šoli v Škofji Loki

Ko smo jeseni, že v šalih in plaščih, v cerkvi v Sodražici snemali zgoščenko, so v mnogih krajih po Sloveniji odpravljali posledice poplav – ob prepevanju sem se jih spominjal, to je bila moja molitev. V današnji svet se je »rodila« naša božična zgoščenka, ki prinaša med ljudi, v naše družine sporočilo upanja, miru. Pri Slovenskem oktetu pojem od leta 1996 in tako rekoč ves čas smo imeli v načrtu, da posnamemo božične pesmi. Mislim pa, da naš Bog ve, kdaj narod najbolj potrebuje lepo pesem, lepo besedo. Zgoščenka v ta kaotičen čas, kot ga ne pomnim, prinaša veselje, prinaša tisti smisel in tisto smer k dobremu, k Bogu, ki se je pevci tudi v osebnem življenju po svojih najboljših močeh držimo. Na kratko: zgoščenka je to, kar smo okteto v našem bistvu. Najlepše v božični noči je molitev z mojo družino, ženo in otroki, ob jaslicah, ki jih je izrezljal moj oče – te jaslice imajo smisel, niso okras! –, in potem pri polnočnici orgljanje in vodenje zbora v vasi Zali Log, kjer je bila farna cerkev moje mame.

»POSVEČENO MESTO«

Matej Voje, basist, profesor glasbe na umetniški gimnaziji Ljubljani

Med petimi zgoščenkami, ki smo jih s Slovenskim oktetom posneli od leta 1996, odkar pojem z njimi, ima božična posvečeno mesto. Več let je misel tlela med nami, ne nazadnje tudi to pove, kako pomemben projekt je to za naš sestav, saj ga nismo želeli narediti mimogrede. Čeprav smo imeli že nešteto božičnih koncertov, božične pesmi so stalnica našega repertoarja v decembru in januarju, je moral, kot za vsako pomembno stvar v življenju, dozoreti čas tudi za to izdajo. Božič je praznik rojstva, je začetek nečesa novega, tudi povsem tuzemsko gledano je rojstvo nekaj najlepšega, kar se nam v življenju zgodi. Zato ni čudno, da so božič vzeli za svoj praznik tudi neverni. V letošnjem letu se je poročil najstarejši sin in zame je bila to prelomnica in hkrati razmislek, kako se nam življenje vrti v pravo smer, kako se pravzaprav v Bogu vsak dan na novo rojevamo. Sam osebno praznike doživljam prek glasbe, prek pesmi – v domači družini, v cerkvah, veliko sem orglal, vodil zbore in pesem naj bi vedno sledila času. Zdi pa se mi, da naša družba prehiteva čas, cirkus

zganjamo že dolgo pred praznikom, ko pa pride praznik, ne vemo, kaj bi z njim počeli. Upam, da se bodo Slovenci tudi ob poslušanju naših pesmi naravnali na čas in ga še lepše doživeli.

»PRAZNIK DRUŽINSKIH VREDNOT«

Janko Volčanšek, basist, profesor petja na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana

Pesmi na naši novi zgoščenki prinašajo med ljudi pristno doživetje božiča, kot ga od nekdanj čutimo slovenski kristjani. Te pesmi v meni vedno znova prebudijo občutke miru, upanja in varnega zavetja ter predstavljajo božič kot praznik pravih družinskih vrednot, pristen in ne plehko komercialen. Tako s prepevanjem sakralnih pesmi, še posebej božičnih, odpiramo svoja srca in molimo še na drug način. Kljub vsemu pa se od vseh prelepih božičnih napevov v našem družinskem pevskem repertoarju, predvsem na pobudo otrok, še vedno največkrat zasliši Gruberjeva Sveta noč. Želim si, da bi nam vsem te melodije pomagale v srcu najti iskreno vero v ljubezen, upanje in sočloveka ter premagovati življenjske preizkušnje.

»ENOTEN ZVOK OSMERCA«

Darko Vidic, baritonist, študent petja na Akademiji za glasbo, operni in koncertni solist

Po letih in na neki način tudi po »stažu« sem pri oktetu najmlajši, čeprav Slovenski oktet prek brata spremljam že desetletje in več in mi njihova pesem ni tuja. Fantom sem se pridružil ravno ob snemanju prejšnje zgoščenke Kaktus – skladbe sicer zvenijo lahko in igrivo, a vendar so za izvajalce zelo zahtevne. V snemanju božičnih pesmi pa smo vložili več sebe, ob znanju in glasu smo odprli tudi prostor čustvom in našemu osebnemu izrazu. Iztekajoče se leto so v mojem življenju zaznamovali solistični nastopi v Operi in Miklavžev koncert, ko sem prvič nastopil kot solist z mladinskim in otroškim zborom RTV, božična zgoščenka z oktetom pa je nekakšna krona tega leta. Za združevanje solistične in operne poti z oktetom je potrebno precej discipline in poslušanja sebe in drugih. Solist mora biti malo egoista, egoista z razlogom, da se ga sliši prek zbora in orkestra, v komornem sestavu, kot je oktet, pa se je potrebno prilagajati drugim. Zvok osmerca mora biti enoten. Osem glasov ujetih v barvo in izraz enega. Kot voščilo svojim najdražjim bi z zgoščenke izbral pesem Glej, zvezdice božje. ■

KSENJA HOČEVAR